

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐ โทร. ๐๓๕ ๔๘๑๑๒๖-๗

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๗ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖

โรคขอบใบแห้งของข้าว (Bacterial Leaf Blight or Bacterial Blight)

สาเหตุ เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae*

อาการ

โรคนี้นี้เป็นได้ตั้งแต่ระยะกล้า แดกกอ จนถึง ออกรวง ต้นกล้าก่อนนำไปปักดำจะมีจุดเล็ก ๆ ลักษณะข้ำที่ ขอบใบของใบล่าง ต่อมาประมาณ ๗-๑๐ วัน จุดข้ำนี้จะ ขยายกลายเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าว ใบที่เป็นโรคจะ แห้งเร็ว และสีเขียวจะจางลงเป็นสีเทา ๆ อาการในระยะปัก ดำจะ แสดง หลังปักดำแล้วหนึ่งเดี

ครึ่ง ใบที่เป็นโรคนั้นขอบใบมีรอยขีดข้ำ ต่อมาจะ เปลี่ยนเป็นสีเหลือง ที่แผลมีหยดน้ำสีครีมคล้ายยางสน

กลมๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด ต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาลและหลุดไปตามลม น้ำหรือฝน ซึ่งจะทำให้โรค สามารถระบาดต่อไปได้ แผลจะขยายไปตามความยาวของใบ บางครั้งขยายเข้าไปข้างในตามความกว้างของใบ ขอบแผลมีลักษณะเป็นขอบลายหยัก แผลนี้เมื่อนานไปจะเปลี่ยนเป็นสีเทา ใบที่เป็นโรค ขอบใบจะแห้งและม้วน ตามความยาว ในบางกรณีที่เชื้อมีปริมาณสูงเข้าทำลาย ทำให้อ่อน้ำที่อาหารอุดตัน ต้นข้าวทั้งต้นจะเหี่ยวเฉา และตายโดยรวดเร็ว เรียกอาการของโรคนี้นี้ว่า **ครีเสก**

การแพร่ระบาด แพร่ระบาดติดไปกับน้ำ ในสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสูง ในสภาพที่มีฝนตก ลมพัดแรง จะช่วยให้โรคแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวดเร็ว

ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากในดินที่อุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว
๒. ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น
๓. ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้นี้ เช่นพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข๖

เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก ๒ ในกรณีทีปลูกข้าวพันธุ์ไม่ต้านทานต่อโรค ควรเฝ้าระวังการเกิดโรค และใช้สาร ป้องกันกำจัดโรคพืช **เซดร์ฟ โดมัยซินซัลเฟต + ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์** หรือ **คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์** หรือ **ไอโซโพรไทโอเลน** เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว

โรคไหม้ข้าว (Rice Blast)

สาเหตุ เชื้อรา *Pyricularia grisea*

อาการ

ระยะกล้า ใบมีแผล จุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา มีสี

เทาอยู่ตรงกลางแผล ความกว้างของแผลประมาณ

๒-๕ มิลลิเมตร และความยาวประมาณ ๑๐-๑๕ มิลลิเมตร

แผลสามารถขยายลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ ถ้าโรค

รุนแรงกล้าข้าวจะแห้งพับตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้

ระยะแตกกอ อาการพบได้ที่ใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของ

ลำต้น ขนาดแผลจะใหญ่กว่าที่พบในระยะกล้า แผลลุกลามติดต่อกันได้ที่บริเวณข้อต่อ ใบจะมีลักษณะแผลซ้ำสีน้ำตาลดำ และมักหลุดจากกาบใบเสมอ

ระยะคอรวง (ระยะออกรวง) ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมด แต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลซ้ำสีน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหาย

การแพร่ระบาด พบโรคในแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่น ทำให้อับลม ถ้าใส่ปุ๋ยสูงและมีสภาพแห้งในตอนกลางวัน และชื้นจัดในตอนกลางคืน น้ำค้างยาวนานถึงตอนสายราว ๕ โมง ถ้าอากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิประมาณ ๒๒-๒๕ °C ลมแรงจะช่วยให้โรคแพร่กระจายได้ดี

ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ ๑๕-๒๐ กิโลกรัม / ไร่ ควรแบ่งแปลงให้มีการระบายถ่ายเทอากาศดี และไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป ถ้าถึง ๕๐ กิโลกรัม / ไร่ โรคไหม้จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว

๒. ในกรณีการระบาดไม่รุนแรงให้ใช้เชื้อแบคทีเรีย *Bacillus subtilis* หรือเชื้อรา *Trichoderma hazianum* ฉีดพ่นอัตราตามคำแนะนำ

๓. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกะมัซชิน ไตรไซคลาโซล คาร์เบนดาซิม โพรคลอกลาส ตามอัตราที่ระบุ

๔. ในแหล่งที่เคยมีโรคระบาด ถ้าพบแผลโรคไหม้ทั่วไป ๕ เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบ ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซูกะมัซชิน อิดิเฟนฟอส ไตรไซคลาโซล ไอโซโปรโทโอเลน คาร์เบนดาซิม ตามอัตราที่ระบุ

โรคเหี่ยวเฉียวพืชตระกูลพริกและมะเขือเทศ (Bacterial Wilt)

สาเหตุ เชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum*

อาการ

ต้นพืชที่เป็นโรคนี้อาจแสดงอาการเหี่ยวทั้งต้นในวันที่อากาศร้อนจัดและอาจจะฟื้นตัวขึ้นใหม่ในเวลากลางคืน ต้นพืชจะมีอาการเช่นนี้อยู่ ๒ - ๓ วัน แล้วจะเหี่ยวตายไปในที่สุด การเหี่ยวของต้นที่เป็นโรคนี้อาจจะไม่แสดงอาการใบเหลืองของใบที่อยู่ตอนล่างๆ ถ้าถอนต้นที่มีอาการดูจะเห็นว่ารากเน่า และเมื่อเดือนพฤษภาคมของลำต้นตรงใกล้ระดับคอดินจะพบว่าเนื้อเนื้อที่เป็นท่อลำเลียงอาหารชำเปลี่ยนเป็นสีอ่อน ซึ่งแตกต่างจากสีเนื้อเยื่อปกติของพริกหรือมะเขือเทศ เชื้อเข้าสู่พืชได้ง่ายทางรอยแผล เช่น รากขาดตอนถอนย้ายกล้า หรือแผลหนอนกัดโคนต้นและราก

การแพร่ระบาด ลม น้ำ ฝน และส่วนขยายพันธุ์ เชื้อจะแพร่กระจายอยู่ตามพื้นดินและสามารถอยู่ข้ามฤดูในดินได้โดยปราศจากพืชปลูกและเมื่อทำการปลูกพืชในครั้งถัดไปเชื้อก็จะเข้าทำลายพืชอีก

ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. ควรหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของโรค
๒. ปลูกพืชหมุนเวียน โดยการปลูกพืชตระกูลอื่นที่ต้านโรคนี้นี้ ๒ ปี
๓. ควรทำการตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรคขุดต้นและดินในหลุม รวบรวมออกเผาทำลายหรือฝังลึกนอกแปลง เปิดหน้าดินบริเวณหลุมที่เป็นโรคตากแดดและโรยปูนขาว งดปลูกซ่อม
๔. ควรกำจัดวัชพืชและมีการปรับระบบการให้น้ำไม่ให้แฉะจนเกินไป เพราะน้ำจะเป็นตัวพาทำให้เชื้อมีการแพร่ระบาดไปทั่วแปลงปลูก

ที่ปรึกษา สมคิด เฉลิมเกียรติ

บรรณาธิการ วีระพงษ์ ฉ่ำมาก จิรนนท์ ไทยสุชาติ

กองบรรณาธิการ วันชัย ไพรศรีจันทร์ สุนทร แยมศรี อุไรวรรณ สัมฤทธินันท์ มาลินี หนูงาม
วีรธรรม ชูใจ นภัสวรรณ กระจำกุล

ศูนย์บริหารศัตรูพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐

โทร. : ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๗ โทรสาร : ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๖ E-mail : pmco๒@doae.go.th Website : www.pmco๒.doae.go.th